

Zatrudnianie cudzoziemców w Polsce 2023/2024

r.pr. Przemysław Ciszek

Zasady bazowe legalności pracy – covid, wojna, standardowe przypadki

- ❑ W każdym przypadku konieczne jest zalegalizowanie pobytu
- ❑ Sytuacje dotyczące cudzoziemców wykonujących pracę można podzielić na następujące grupy:
 - ❑ Zwolnieni z obowiązku legalizacji pracy np. dokument pobytowy uprawnia do pracy
 - ❑ Procedura uproszczona (np. oświadczenie), sytuacje szczególne (wojna)
 - ❑ Przypadki wymagające zezwolenia na pracę

Reakcja władz polskich na napływ uciekinierów z Ukrainy – „specustawa” o pomocy obywatelom Ukrainy

- Jeżeli obywatel Ukrainy, przybył legalnie w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. i deklaruje zamiar pozostania, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny do 4 marca 2024 r.
- Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest osobą określoną w zdaniu pierwszym, w okresie dotyczącym matki.

DIIA.PL – Дія пЛ – ELEKTRONICZNE ZEZWOLENIE NA POBYT

- ❑ Rozwiązanie tymczasowe, unikalne dla „specustawy”
- ❑ To nie jest karta pobytu
- ❑ Dostępne przez aplikację mobilną mObywatel/Diia.pl
- ❑ Potwierdza uprawnienie do legalnego pobytu w ramach art. 2 ust. 1 „specustawy”
- ❑ Uprawnia do legalnego przekraczania granic strefy Schengen w okresie 90 dni w ciągu kolejnych 180 dni
- ❑ Uprawnia do legalnego przekraczania granic Polski w całym okresie ważności
- ❑ <https://www.strazgraniczna.pl/pl/cudzoziemcy/najczesciej-zadawane-py/10407,1a-Czy-na-podstawie-dokumentu-elektronicznego-w-aplikacji-mobilnej-diiapl-lub-za.html>

Reakcja władz polskich na napływ uciekinierów z Ukrainy – „specustawa” o pomocy obywatelom Ukrainy

- ❑ **Ustawa nie ma zastosowania do** posiadających:
 - a) zezwolenie na pobyt stały,
 - b) zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
 - c) zezwolenie na pobyt czasowy,
 - d) status uchodźcy,
 - e) ochronę uzupełniającą,
 - f) zgodę na pobyt tolerowany,
 - g) zgodę na pobyt ze względów humanitarnych;
którzy:
 - ❑ a) złożyli w Rzeczypospolitej Polskiej wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w imieniu których takie wnioski zostały złożone,
 - ❑ b) zadeklarowali zamiar złożenia wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

(A) Osoby bez pieczętek w paszportach – co robić?

- ❑ w przypadku gdy wjazd (obywatela Ukrainy) nie został zarejestrowany przez SG podczas kontroli granicznej, jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej **będzie rejestrowany po złożeniu wniosku w organie gminy** o nadanie numeru PESEL.
- ❑ Wniosek składa się **osobiście** w siedzibie organu gminy na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym czytelnym podpisem. Organ gminy wydaje **potwierdzenie złożenia wniosku**.

Automatyczna trata statusu UKR

- Wyjazd ponad 30 dni *DO TEJ POKY PRZEPIS NIE FUNKCJONUJE*
- Uzyskanie tytułu pobytowego wyłączonego UKR
- Złożeniu wniosku o ochronę międzynarodową
- Korzystaniu z ochrony w innym kraju

Ale może być **ponownie nadany** na skutek ponownego złożenia wniosku (przybycie z powodu wojny)

(A) Co z pracą tych osób?

- Podmiot powierzający wykonywanie pracy obywatelowi Ukrainy będzie zobowiązany **w terminie 14 dni od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy powiadomić** za pośrednictwem systemu teleinformatycznego – **praca.gov.pl** właściwy urząd pracy o powierzeniu mu pracy.
- Niewypełnienie tych warunków oznacza **brak możliwości wykonywania pracy bez zezwolenia** na pracę.

Nowe zasady zezwoleń na pobyt dla UKR – POWRÓT DO ZASAD BAZOWYCH

- gdy osoba ze statusem UKR nie spełnia wymogów udzielenia zezwolenia na pobyt ze względu na deklarowany cel lub okoliczności nie uzasadniają jego pobytu, lub wobec obywatela Ukrainy zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy inne niż określone w art. 100 ust. 1 pkt 2–5 lub art. 165 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, w okresie do dnia 24 sierpnia 2023 r. udziela mu się zezwolenia na pobyt czasowy na okres 1 roku, licząc od dnia wydania decyzji.

(B) Ukraińcy będący w PL w dniu wybuchu wojny

- ❑ Ustawa zawiera również szereg regulacji prawnych normujących sytuację obywateli Ukrainy, którzy przebywali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie w dniu, w którym doszło do ataku wojsk Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy, czyli w dniu 24 lutego 2022 r.
- ❑ Obejmą ich kwestie legalizacji pracy i działalności gospodarczej

(B) Przedłużenie z mocy prawa

- ważności okresu pobytu na podstawie **wizy krajowej** i okresu ważności ww. wiz oraz **zezwoleń na pobyt czasowy** w sytuacji, kiedy ostatni dzień legalnego pobytu obywatela Ukrainy przypadał w okresie od dnia 24 lutego 2022 r.
- do dnia 4 marca 2024 r.
- Dodatkowo przedłużenie ważności wizy krajowej nie daje uprawnienia do przekraczania granicy (z wyjątkiem kierowców, ale...).**

Legalizacja pobytu (kopia dokumentu u zatrudniającego)

- ❑ Ruch bezwizowy (paszport biometryczny)
- ❑ Wizy:
 - ❑ krótkoterminowe (90/180), długoterminowe (do 1 roku),
 - ❑ cele wydania (UWAGA – 01 turystyka, 20 ochrona czasowa nie może wykonywać pracy nawet jak jest zezwolenie, oświadczenie itp.)
- ❑ Zezwolenie na pobyt czasowy (od 3 miesięcy do 3 lat) – STEMPEL ?

Pobył czasowy i praca – zmiana

28.01.2022

- ubezpieczenie zdrowotne,
- wysokość miesięcznego wynagrodzenia, nie jest niższa niż wysokość minimalnego wynagrodzenia niezależnie od wymiaru czasu pracy i rodzaju stosunku prawnego.
- Test rynku, ale wiele wyjątków

Opcja TURBO – prawo pobytu

- Jeżeli postępowanie w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, wszczęte przed dniem 1 stycznia 2021 r. nie zostało zakończone decyzją ostateczną do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, cudzoziemcowi, który złożył wniosek w tej sprawie, udziela się tego zezwolenia
- Zezwolenia udziela się na okres 2 lat, licząc od dnia wydania decyzji

Stempel

- Co z pracą na stemplu?:
 - Po oświadczeniu/ Po zezwoleniu „A”
 - Po poprzedniej decyzji pobytowej
 - Po oświadczeniu

Zmiana warunków pracy na „karcie” - automatyczna

- ❑ Zmiana **siedziby** lub miejsca **zamieszkania**, **nazwy** lub formy prawnej podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi, **przejęcie** pracodawcy lub jego części przez innego pracodawcę, **przejęcie** zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę, **zastąpienie umowy cywilnoprawnej umową o pracę**, zmiana **nazwy stanowiska**, na jakim cudzoziemiec wykonuje pracę, przy jednoczesnym zachowaniu zakresu jego obowiązków lub **zwiększenie wymiaru czasu pracy** przy jednoczesnym proporcjonalnym zwiększeniu wynagrodzenia nie wymagają zmiany lub wydania nowego zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.

Zmiana warunków pracy na „karcie” – wnioskowa, jeżeli zmieni się:

- podmiot powierzający wykonywanie pracy** lub praca będzie wykonywana w warunkach zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, (**wniosek to również info o końcu pracy**)
- u innego pracodawcy użytkownika,

Zmieni się

- stanowisko;
- najniższe wynagrodzenie, wymiar czasu pracy;
- rodzaj umowy,

Dopuszczalność pracy bez zezwolenia (Jak sprawdzać)

- ❑ zezwolenie na pobyt stały (plus Karta Pobytu)
- ❑ zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego (plus Karta Pobytu)
- ❑ Zezwolenia w wyjątkowych przypadkach (małżeństwo, studenci, połączenie rodzin itd.)
- ❑ Studenci bez decyzji pobytowej (Karty Pobytu) ale z wizą D09
- ❑ posiadający ważną Kartę Polaka (ale potrzebna jeszcze legalizacja pobytu – np. Wiza D18);

Obywatele Białorusi, Ukrainy... (I)

- ❑ Niezmiernie ważny wyjątek od obowiązku uzyskania zezwolenia na pracę w Polsce został wprowadzony odnośnie obywateli **Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdowy lub Ukrainy**
- ❑ Obywatele tych państw mogą bowiem pracować w Polsce przez okres jednorazowo **nie dłuższy niż 24 miesiące,**

Obywatele Białorusi, Ukrainy... (II)

- ❑ Po zakończeniu ważności:
 - ❑ Kolejne oświadczenie
 - ❑ Zezwolenie „A” + dokument pobytowy
 - ❑ Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę
 - ❑ w okresie posiadania „STEMPLA” potwierdzającego złożenie wniosku o wydanie zezwolenia na pobyt od 2018 r. można pracować **pod warunkiem, że jest to umowa o pracę**, a wcześniej 3 miesiące pracy

Najdłuższa procedura – zezwolenie na pracę „starego typu”

Zezwolenie na pracę jest wymagane, jeżeli cudzoziemiec m.in.:

- ❑ wykonuje pracę na podstawie umowy z podmiotem, którego siedziba lub miejsce zamieszkania albo oddział, zakład lub inna forma zorganizowanej działalności znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (A)
- ❑ Zezwolenia B, C, D, E

Dokumenty, jakie należy złożyć przy ubieganiu się o pozwolenie na pracę I

- ❑ WNIOSEK !!!
- ❑ KRS, pełnomocnictwo, dowód opłaty, kopia paszportu, czasem umowa
- ❑ Test rynku pracy (opinia starosty),

Zmiany warunków pracy na zezwoleniu „A” - automatyczna

- ❑ Zmiana **siedziby** lub miejsca **zamieszkania**, **nazwy** lub formy prawnej podmiotu powierzającego wykonywanie pracy, **przejęcie** pracodawcy lub jego części przez innego pracodawcę, **przejście** zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę, **zastąpienie umowy cywilnoprawnej** umową o pracę, zmiana **nazwy stanowiska**, przy jednoczesnym zachowaniu zakresu jego obowiązków, lub **zwiększenie wymiaru czasu pracy**, przy jednoczesnym proporcjonalnym zwiększeniu wynagrodzenia, nie wymagają wydania nowego zezwolenia na pracę.”,

Zmiany warunków pracy na zezwoleniu „A” - automatyczna

Podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi, od którego jest wymagane posiadanie zezwolenia na pracę, jest obowiązany do:

- ❑ podwyższenia wynagrodzenia cudzoziemca proporcjonalnie do zwiększenia wymiaru czasu pracy cudzoziemca zatrudnionego w niepełnym wymiarze czasu pracy lub liczby godzin, w których cudzoziemiec wykonuje pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej

Zmiany zezwolenia „A” – obowiązek informacyjny w ciągu 7 dni

- praca o innym charakterze lub na innym stanowisku
- zmiana siedziby lub miejsca zamieszkania, nazwy lub formy prawnej podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy lub przejęcie zakładu pracy lub jego części przez innego pracodawcę;
- przejście zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę;
- 3 miesiące <>.

A co z COVID-em?

do upływu 30-go dnia następującego po dniu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego

- Czyli od 1 lipca 2023 r.

Wyjątki m.in. Ruch bezwizowy rozpoczęty po ogłoszeniu stanu epidemicznego

Powyższe rozwiązanie zakłada, że wydłużenie legalności pobytu będzie następować z mocy prawa. Nie będzie konieczne składanie żadnych wniosków ani wydawanie zezwoleń czy dokumentów.

Co z COVID?

❑ W ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.12)) uchyla się art. **15z–15z3, art. 15z6, art. 15zd, art. 15zza i art. 15zzb.**

❑ **art. 17 wchodzi w życie z dniem 24 sierpnia 2023 r.**

❑ **KONIEC ABOLICJI COVIDOWEJ**

Nowa ustawa o zatrudnianiu cudzoziemców – planowana na 2023 r.

- Zezwolenia na pracę tylko elektronicznie
- Możliwe zmiany liczby godzin na oświadczeniach,
- Brak możliwości zmiany pracodawcy użytkownika na jednym dokumencie
- Problem z outsourcingiem personalnym jako alternatywą dla pracy tymczasowej